

Załącznik do Uchwały nr 12/2022
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku
z dnia 29.09.2022 r.

**Stanowisko strony pracodawców, strony pracowników oraz strony
samorządowej Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku
z dnia 29.09.2022 r.**

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku (WRDS) wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu obniżającej się stabilności finansowej jednostek samorządu terytorialnego i konkurencyjności pomorskich podmiotów gospodarczych, co jest szczególnie dotkliwe w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej, tj. ciągle niezahębnanego kryzysu wywołanego pandemią, spadku PKB, a także rekordowej inflacji oraz niepewności odnośnie prawnych aspektów zmiany zasad podatkowych wynikających z Polskiego Ładu. Na to nakładają się skutki wojny w Ukrainie oraz pojawiające się nowe zagrożenia dotyczące bezpośrednio niektórych branż, takie jak np. rezygnacja z certyfikacji gospodarki leśnej FSC. Przekłada się to na pogorszenie sytuacji finansowej pomorskich przedsiębiorstw, a także samorządów i mieszkańców.

Polski Ład

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego wyraża zaniepokojenie skutkami wprowadzenia zmian podatkowych wynikających z przyjęcia Polskiego Ładu.

Wprowadzone zmiany są niejasne i w opinii przedsiębiorców niekorzystne dla firm.

Przedsiębiorcy zwracają uwagę na złą jakość prawa, powodującą różnice w interpretacji przepisów i niepewność, utrudnioną komunikację z urzędami, przy jednoczesnych długotrwałych kontrolach i poczuciu chaosu legislacyjnego. Polski przedsiębiorca, żeby być na bieżąco ze zmianami w prawie, powinien w ciągu roku zapoznać się z 20 960. stronami aktów prawnych. Brak stabilnych warunków funkcjonowania powoduje negatywne konsekwencje takie jak: rozważanie zmiany rezydencji podatkowej, zamykanie i zawieszanie działalności gospodarczej, restrukturyzacje czy też ucieczka, głównie małych firm, do „szarej strefy”.

WRDS uważa za niedopuszczalną sytuację, w której rząd deklaruje zamiar radykalnych ingerencji w system dochodów własnych JST, których skutkiem jest obniżenie dochodów własnych samorządów na poziomie 145 mld zł (w okresie 10 lat), bez przedstawienia pełnego systemu rekompensaty. Obniżenie dochodów zachwiało stabilnością finansową samorządów oraz ich podmiotowością. Według pierwotnych obliczeń spadek ten w przypadku JST województwa pomorskiego miał wynieść około 1 miliarda złotych, jednak po kolejnych zmianach podatkowych, które weszły w życie w lipcu br., sięgnął nawet 1,5 miliarda złotych. Maleją również nadwyżki budżetowe i operacyjne, co wraz z rosnącymi kosztami obsługi kredytów, ogranicza zdolności samorządów do zaciągania zobowiązań. Skutkiem tych negatywnych zjawisk jest malejąca zdolność inwestycyjna samorządów oraz, co jeszcze bardziej niebezpieczne, ryzyko związane z płynnością finansową i realizacją zadań własnych.

WRDS podkreśla, że niespełna rok po przyjęciu przez rząd ustawy budżetowej na 2023 r. wyszły na jaw prawdziwe koszty Polskiego Ładu. To blisko 27 mld zł, czyli o ponad 10 mld zł więcej od pierwotnych założeń.

Wzrost cen energii

WRDS w Gdańsku jest zaniepokojona drastycznym pogorszeniem się sytuacji samorządów, przedsiębiorstw i obywateli, w związku ze wzrostem cen energii. Jest to tym bardziej niepokojące, że w tym samym czasie państwowe firmy energetyczne odnotowują kilkumiliardowe dochody.

WRDS zwraca uwagę na fakt, że w dniu 14 września br. Komisja Europejska zaproponowała przeprowadzenie nadzwyczajnej interwencji na europejskich rynkach energii w celu zaradzenia niedawnym dramatycznym wzrostom cen. WRDS apeluje o wdrożenie w życie zaproponowanych rozwiązań, tj.: podjęcie działań w kierunku obniżenia zapotrzebowania na energię elektryczną, ustanowienie tymczasowego pułapu dochodów dla producentów energii elektrycznej, pomoc w obniżaniu rachunków dla odbiorców energii, tymczasową opłatę solidarnościową od nadwyżek zysków pochodzących z działalności prowadzonej w sektorach ropy naftowej, gazu, węgla, rafinerii i producentów energii elektrycznej, a także dopuszczenie cen energii elektrycznej regulowanych poniżej kosztów i rozszerzenie stosowania cen regulowanych, tak aby objąć nimi także małe i średnie przedsiębiorstwa. Apelujemy o objęcie podmiotów z sektora MŚP rozwiązaniami osłonowymi służącymi ochronie przed skutkami wzrostu cen surowców energetycznych poprzez wprowadzenie limitów zysków dla producentów energii elektrycznej i zamrożenie cen prądu do określonego poziomu zużycia.

Odnawialne źródła energii

WRDS podkreśla, że zgodnie z nowym planem Komisji Europejskiej REPower EU OZE w 2030 roku mają odpowiadać nie za 40 proc. konsumpcji energii elektrycznej w UE – jak przyjmowano wcześniej – ale za 45 procent. Nad Europą wisi widmo kryzysu energetycznego, a inwestycje w odnawialne źródła energii mogłyby obniżyć rachunki indywidualnych odbiorców i przedsiębiorców.

Z tego względu WRDS zwraca uwagę, że wprowadzone w 2016 r. przepisy całkowicie zamroziły rozwój lądowej energetyki wiatrowej. Liberalizacja tzw. ustawy wiatrakowej to jeden z kamieni milowych, które Polska musi zrealizować, by UE wypłaciła Polsce pieniądze z Krajowego Planu Odbudowy. WRDS apeluje o pilne przyjęcie projektu rządowego z niezbędnymi zmianami. WRDS apeluje ponadto o podjęcie działań na rzecz nowych, stabilnych i elastycznych mocy w systemie, co dotyczy w szczególności sektora fotowoltaicznego.

Krajowy Plan Odbudowy

WRDS apeluje o jak najszybsze uruchomienie środków z Krajowego Planu Odbudowy. Jego wartość to około 100 mld zł w dotacjach oraz około 50 mld zł w pożyczkach. To środki, które mogłyby zdynamizować wzrost gospodarczy w Polsce, zwiększając Produkt Krajowy Brutto od 1,1% do 1,8% do 2026 r. Warto przypomnieć, że około 30% środków w ramach KPO ma trafić do samorządów i podobna część do polskich przedsiębiorstw. W przypadku inwestycji w ramach KPO nie jest wymagany wkład własny. Obniżony na skutek reform podatkowych potencjał inwestycyjny JST nie byłby zatem przeszkodą w realizacji tak wielu ważnych dla naszych mieszkańców inwestycji i projektów.